

ВЯРА И ДЕЛА В ЕДИН НЕРЕЛИГИОЗЕН СВЯТ

Епископ Кийт Б. МакМълън

Втори съветник в Председателстващото Епископство

Среща край огнището на ОСЦ за младежи • 5 ноември 2006
Университет "Бригъм Йънг"

Скъпи мои братя и сестри, каква сериозна гледка сте вие, идещи с различно обществено положение и от разни части на страната. И само като си помисля, че тази вечер сме се събрали по целия свят. Между тази вечер и повторното предаване на тези служения младежите в цялата Църква ще се събират заедно и ще участват в подобни на това събитие. То е наистина прекрасно.

Нещо славно се случи на Общата конференция миналия месец. За по-голямата част от света то мина незабелязано, но за онези, които знаят и обичат истината то бе незабравимо като тътен на 10 000 гръмотевици.

Нека се върнем към заключителната сесия. От Хора на Табернакъла дойдоха следните познати напеви:

*"За пророка ни славим те, о, Боже,
Той ни води в последните дни.
Славим Те за великото Ти слово
светлината на нашите души"*¹.

Внезапно мъже и жени, момчета и момичета, събрани в Центъра за конференции, се изправиха в благоговение и благодарност за благословиите, споменати в този химн. Стояхме в благодарна признателност, че Евангелието на Исус Христос е било възстановено, че Бог Отец и Неговият Възлюбен Син са говорили от небесата, че Джозеф Смит бил пророк и че президент Гордън Б. Хинкли е Господния пророк на света днес.

Бе едно вълнуващо духовно преживяване. Бе един момент, когато жителите на Божието царство, действайки под влиянието на Светия Дух, *отстояха своята вяра!*

По-рано същия онзи ден президент Хинкли говори нежно и с благодарност за напредналата си възраст и съпътстващото я здраве. Винаги пример на вяроност, той отново в рече живота си за целите на Господ. Той казва:

"Господ ми позволи да живея, не знам за колко дълго. Но колкото и да ми остава, ще продължа да давам най-доброто от себе си...

... ние ще продължим дотогава, докато Господ желае... И когато дойде време друг да заеме моето място, промяната ще протече гладко и според волята на Онзи, Комуто принадлежи тази Църква. И така, ние вървим напред с вяра – *и вярата е темата, която искам да обсъдя тази сутрин*"².

Посланието му бе навременно и вдъхновено. То дойде като духовно напомняне за какво всъщност е животът и как децата на Небесния Отец могат да преодолеят всяко препятствие. То дойде в един свят, потънал в нерелигиозност, неверие и грях.

Секуларизъм

Обучението в нерелигиозни предмети допринася много за подобряването на нашия свят. Светското обучение на най-високо ниво разцъфтява в атмосфера на добродетел, морална отговорност, духовна истина и вяра.

Днес много и шумно се говори за светските общества. Хора и нации се гордеят да бъдат *светски*, като се съсредоточават над "материални неща, (над) неща, които не се считат за религиозни (или) духовни (или) свещени"³.

Голяма част от света днес вижда секуларизма като жизнена част от едно балансирано, справедливо и изправно държавно управление. Оттук на публичните религиозни прояви се пречи, гражданските права зависят от съдилища и правни процедури, мъже и жени с готовност търсят решения и компенсации чрез юридически средства. Като една крайност секуларизмът на обществото пренебрегва концепцията за вечния живот, поставя всичко в контекста на заобикалящия ни свят и затова е склонен на *дела без вяра*.

В един нерелигиозен свят от мъжете и жените на вярата се изисква бдителност и голямо усилие. Човешката природа е такава, че когато е потопен в материалното, човек "първо съжалява, после търпи, после приема"⁴. Точно с такъв резултат днес секуларизмът залива хората.

Необуздаван от вярата в Христос като Изкупител на човечеството, този нерелигиозен или естествен свят създава мъже и жени, които са “горди, обсебени от себе си, свръхсъревноваващи се, противящи се на промени, крайно независими, движени от желаниа, апетити (и) светско одобрение... Общо взето, естественият човек е несвободно създание, същество, което крачи ... в светлината на собствения си огън... (вж. 2 Нефи 7:10–11). То се приспособява към природата на нещата около него, следвайки примера и съобразявайки се с един паднал свят”⁵. Казано накратко, “(Всички) човеци, които живеят в естествено... състояние,... са без Бога в света...” (Алма 41:11).

Понеже обикновено пренебрегва вечната перспектива, с времето секуларизмът може да доведе до безверие. По думите на Волфхарт Паненберг, професор по теология в Мюнхенския университет, “Общественият климат на секуларизъм подкопава доверието на християните в истинността на това, в което вярват... В една нерелигиозна среда дори елементарното познание за християнството... чезне. Това вече не е въпрос на отхвърляне на християнските учения; много хора нямат най-общо познание какво представляват тези учения ... Колкото по-широко е разпространено невежеството към християнството, толкова по-големи са предразсъдъците спрямо него...”

Трудността се изостря от културния релативизъм на самата идея за истината... По мнение на мнозина, ... християнските учения са просто възгледи, които може да бъдат потвърдени или не по лично предпочитание или в зависимост дали отговарят или не на личните нужди...

... Крайно секуларизираният обществен ред подхранва усилването на усещането за безмисленост”⁶.

Вярата в Христос бива заменена от вяра в човека. В обществени дискусии и лични мисли въпросите откъде сме дошли, къде отиваме след смъртта и какво в крайна сметка управлява живота тук на земята не само остават без внимание, но са считани за неуместни. Това състояние на неверие се превръща в бедствие с колосални размери.

Небесният Отец знаел, че това ще се случи. Възстановяването на Евангелието отново запалило вярата в Исус Христос като Създател, Спасител и Изкупител. То върнало отново правилното

разбиране за целите на живота. През 1831 г. на децата на Небесния Отец било казано:

“Затова Аз, Господ, познавайки бедствието, което ще сполети жителите на земята, призовах служителя Си Джозеф Смит-младши и му говорих от небесата, и му дадох заповеди...”

че вярата... да може да се умножи по земята” (У. и З. 1:17, 21).

Преди основите на този свят да бъдат положени, преди орбитите на Вселената да бъдат сложени по местата им, мъже и жени живели, движили се и съществували (вж. Деянията 17:28). Нерелигиозното схващане, че животът е само биология, отрича фундаменталната истина, подсъзнателното усещане, пребиваващо в недрата на всяка жива душа, че “Човекът в началото също беше с Бога” (У. и З. 93:29; курсив добавен). Този факт е неизменен и неопровержим.

Райският Едем с праотците ни Адам и Ева се появил след това, та човекът чрез изживяванията на земния живот и Христовото изкупление можел да стане завършен, напълно развит и съвършен. Времената на патриарсите, небесната поява на нашия Спасител и несравнимото Му Единение в средата на времето и “времето, когато ще се възстанови всичко” (Деянията 3:21), което започнало през 1820 г., поставили основата, върху която мъже и жени, момчета и момичета могли отново да ръководят живота си и всичко около себе си чрез “вяра в Господ Исус Христос” (Символът на вярата 1:4).

Мои скъпи млади приятели, вие сте на мястото на сливане на тези световни събития. “Което е минало, е пролог, а което е било, отново ще бъде”⁷. Това, което може да стане – което трябва да стане, е че вашата вяра и съпътстващи дела ще възпрат прилива на неверие. Това е вашият жребий в живота. Това е вашият свят дълг.

Еталони за вяра

Нашият Учител казва, “Ако имате вяра колкото синапово зърно, ... нищо няма да ви бъде невъзможно” (Матей 17:20). Президент Хинкли ни напомня:

“След като всичко е речено и сторено, единственото реално богатство на Църквата е вярата на нейните люде”⁸.

“Придвижвайки напред това велико дело, нещо, от което най-много се нуждаем, е усилената вяра. Без нея то ще спре. С нея никоой не ще може да спре неговото развитие”⁹.

Подобна вяра е повече от начин на мислене, повече от вярване, повече от свидетелство за това какво чувства или знае човек. Истинската вяра, вярата, за която говори обичния ни пророк, поражда праведност в този живот и спасение в идния. Тя е съсредоточена върху истинския и жив Бог и Исус Христос, Когото Той изпратил (вж. Иоана 17:3). Тя е основана на истина, предшествана от знание и усъвършенствана от дела. Тя е причина смъртните да разбират и да се държат така, както подобава на деца на Небесния Отец. Тази вяра “е първият голям управляващ принцип, който (ни позволява да имаме) власт, господство и сила върху”¹⁰ това как мислим, как постъпваме, какви мъже и жени сме.

Апостол Яков ни дава формулата за такава вяра:

“Каква полза,... ако някой казва, че има вяра, а няма дела?...

Да, някой може да казва, аз ще ви покажа, че имам вяра без дела; но аз казвам, покажи ми вярата си чрез дела, а аз ще ти покажа моята с моите дела...
...вярата, ако няма дела, е мъртва...

Виждаш ли как делата (са) свършени с... вяра и как чрез дела вярата е сторена свършена?” (Вж. П.Дж.С., Яковово 2:14–15, 17, 21).

Ние слушаме много за *еталони*. Еталон е “стандарт на отличие (или) постижение ... спрямо който (са) мерени или отсъждани подобни неща”¹¹.

Има четири еталона, които могат да помогнат на всеки от нас да знае дали личната ни вяра в Христос е “сторена свършена” чрез делата ни. Те са (1) изборите, които правим, (2) отдадеността, която проявяваме, (3) подчинението, което упражняваме и (4) службата, която извършваме. Позволете ми да обясня.

Изборите, които правим

Първо, еталонът на избора. Светиите от последните дни “вярваме в това да сме честни, истинни, непорочни, любезни, добродетелни... ако има нещо добродетелно, хубаво или достойно за похвала, ние го търсим” (Символът на вярата 1:13, курсив добавен).

Представете си един млад старейшина, когото ще наричаме Бил. Той е научил това в Неделното училище за деца. Вярвал е в него тогава; вярва и сега. От известно време обаче Бил е заразен от порнографията. За него изкушенията й са силни и пристрастяващи. След всеки сблъсък с тази мръсотия Бил се чувства зле, засрамен и вътрешно недостоен.

Преди няколко седмици Бил посетил Общата конференция. На свещеническата сесия той чул президент Хинкли да казва:

“Няма мъж или момче в тази огромна конгрегация тази вечер, които да не са в състояние подобрят своя живот. И това трябва да стане. В края на краищата ние носим свещеничеството Божие.

С това свещеничество идва голямото задължение да бъдем достойни за него. Ние не можем да се отдаваме на нечисти мисли. Ние не трябва да гледаме порнография. Ние не трябва да бъдем виновни за злоупотреби от какъвто и да било вид. Ние трябва да се издигнем над тези неща. “Станете, о мъже Божи!” и оставете тези неща зад себе си и Господ ще ви бъде водач и опора”¹².

Бил решил, “Време е да отстоя своята вяра!”

Той отишъл в тайното си място, събрал мръсните снимки, вулгарните филми и литература и ги унищожил. Прочистил библиотеката си от шумна “хард” музика и безсрамни стихове. Изтрил от компютъра си всички отправки към порно сайтове, инсталирал защитен филтър и сложил компютъра на по-достъпно място, та да се укрепил срещу повтаряне на своя грях.

Бил признал прегрешенията си пред Бог. Той пламенно се молил за сила да се покае, да изгони това зло от живота си. Търсил помощ от своя епископ и обичните си хора. В момента на крайна нужда Бил почувствал тихото уверение, “Сине мой, ти си на прав път”. Благодарение на делата му неговата вяра била потвърдена и укрепена.

Много остава да бъде свършено. Ще има пост, молитва, изучаване на Писанията и много сълзи. Някой добър епископ ще даде необходима помощ. Верността и молитвите на родителите и обичните хора ще осигурят нужната подкрепа. Въпреки всичко *еталонът сочи: Бил е почнал да упражнява вяра за покаяние – той е направил правилния избор!*

Отдадеността, която показваме

Второ, еталонът на отдадеността. Светиите от последните дни “вярваме във всичко, което Бог е разкрил, във всичко, което понастоящем разкрива, и вярваме също, че Той все още ще разкрива много велики и важни неща, принадлежащи на Царството Божие.

Ние вярваме в буквалното събиране на Израил и във възстановяването на Десетте племена; че Сион (Новият Ерусалим) ще бъде изграден на американския континент” (Символът на вярата 1:9–10) и че мъже и жени са “призовани от Бог чрез пророчество” и божествена власт да осъществяват това (Символът на вярата 1:5).

Истинската отдаденост е свързана с божествени причини, задействани преди основаването на този свят. Праведни предци ги подкрепяли и отдавали живота си за придвижването напред на целите на Небесния Отец. На нас ни е било оказано доверие да продължим, да развиваме техните осветени дела.

Сега един разказ, познат на някои от вас:

През 1856 г. Робърт и Ан Паркър заедно с четирите си деца се качили на кораб от Англия, за да се присъединят към светиите в Юта. Пророкът бил говорил и тяхната отговорност била да се съберат в Грейт Бейсин и да помогнат в изграждането на Сион. Като членове от кервана ръчни колички на МакКартър всеки от семейството им поел дял от работата. Бащата и майката дърпали тежката количка, Макси (на 12 г.) бутал, а Марта (на 10 г.) се грижела за малкия Артър (на 6 г.) Бебето Ада (на 1 г.) щапукало несигурно, било носено или се возело в количката.

Някъде из Небраска малкият Артър седнал да почине и заспал. Надигнала се внезапна буря. Керванът побързал да направи лагер. Точно тогава те открили, че Артър не бил с другите деца.

Дни на търсене минали напразно. Керванът трябвало да продължи. Това било времето Робърт и Ан Паркър да действат съгласно вярата си. Арчър Уолтърз записал в дневника си от 2 юли 1856 г., “Малкото момче на брат Паркър... се загуби, и този брат се върна обратно да го търси”.

Когато Робърт тръгвал, Ан закрепил на раменете му ярък червен шал и казала: “Ако го намериш мъртъв, увий го в шала и го погребеш. Ако го

намериш жив, използвай го като флаг да ни дадеш знак”. Заедно с останалите деца тя взела количката и с мъка продължила с кервана.

Робърт се върнал километри назад по гористия път, викайки, търсейки и молейки се за техния безпомощен малък син. Накрая стигнал до пощенско-търговска станция, където научил, че за детето им се грижели един човек и жена му, живеещи в горите. Малкият Артър бил болен от изтощение и страх, но Бог чул молитвите на любящите му родители.

По пътя Ан и децата ѝ всяка вечер продължавали да се взират. На третата вечер, когато в лъчите на залязващото слънце се мярнал яркочервеният шал, тази смела майка се строполила на пясъка. Напълно изтощена, Ан спала за пръв път от шест дълги дни и нощи¹³. Бог наистина бил добър и милостив, техните дела възнаградил отдадеността им и пречистили вярата им и с радост в сърцата им светиите запели, “Бог е с нас!”¹⁴

Бебето Ада, моята баба, пораснало и се омъжило за моя дядо, Бригъм Йънг МакМълън. Сега ето и поуката. Тя никога не допуснала децата ѝ да забравят, че заедно със семейството си дошла отвъд равнините с кервана ръчни колички на Дениъл Д. МакАртър. Историята с червения шал станала наша история – наследството на тяхната вяра също. И тъй ние всички “продължаваме”¹⁵ и големите препятствия изчезват като росата на слънце сутрин.

За тези ранни светии *еталонът сочи: Техните дела били белязани с вяра, отдадеността им е стандарт за живот за техните потомци.*

Подчинението, което упражняваме

Трето, еталонът на подчинението. Светиите от последните дни “вярваме, че чрез Единението Христово цялото човечество може да се спаси чрез подчинение на законите и обредите на Евангелието” (Символът на вярата 1:3, курсив добавен).

Тук си представете млада двойка, представители на онези, които живеят в този нерелигиозен свят. Дейвид и Мишел знаели тази точка от Символа на вярата много преди да се запознаят. Дори тъй те се занимават с грижи, пред които са изправени много участници в това предаване. Вие знаете, Дейвид и Мишел са на по 25-30 години. Те се познават от известно време, “ходят” заедно и се обичат. Въпреки това не се решават на брак и семейство. Трябва ли

да отложат брака си докато завършат образованието си, докато съберат пари, докато някои от личните им амбиции бъдат осъществени?

Те се питат и относно растящите тенденции за разводи, за войните и смутовете по света и свръхнаселеността. Ще оцелее ли бракът им? Трябва ли да създават деца в такъв свят?

О, Дейвид и Мишел, упражнете вярата си! Помнете: “Бракът между мъжа и жената е постановен от Бог”¹⁶. “... което Бог е съчетал, човек да го не разлъчва” (Матей 19:6; вж. и У. и З. 132:19–20). “Наследство от Господа са чедата” (Псалми 127:3). “Земята е пълна ... има достатъчно и в излишък” (У. и З. 104:17).

Действайте върху онова, което знаете, че е истина, и праведните ви дела ще усъвършенстват вашата вяра. Животът ви ще бъде цялостен и чудесен. Следвайте добрия пример на родителите си. Те може да не са могли да си позволят да се оженият, но са го сторили. Те също са се безпокоели от войни и смутове, но са упражнили вяра и са имали вас! Изискванията на брак и семейство не са възпрели образованието им, обогатили са го. Колкото до личните им амбиции, те са напълно и щастливо вплетени в добруването един на друг, и на вас, братя и сестри, и на внуците.

Животът на вашите родители не е бил лесен. Те пестели и икономисвали, преживявайки с онова, което имат. Пред тях също възниквали въпроси и обстоятелства, на които не могли да отговорят, но те знаели, че пътеката, предопределена от Всемогъщия Бог, постановявала да вървят напред. И вие сте толкова “по-богати” поради това.

От историите, които са ви разказвали отново и отново, знаете че за тях всичко е било изкачване по нагорнище и в двете посоки. Но делата им са осветили тяхната вяра.

Те са по-възрастни, вярно е. Крачката им не е жива, държането не тъй емоционално, външността им не е нещо, което обикновено рекламоделите настойчиво да искат. Но любовта им към Бога и един към друг отразява дълбоко благоговение и преклонение. Белезите от живота са им дали мъдрост, търпение и благодарност. По дребни, но важни начини те са станали “ония неща, за които се надяваме, убеждения за неща, които не се виждат” (Евреите 11:1) – неща, които не са могли да видят по-рано в живота. Но са се подчинявали.

Упражнявайки вяра, те са били запечатани в храма, благословени с деца и сега знаят истинския източник на щастие. *Еталонът сочи: Подчинението призовава небесните благословии – направило го е за вашите родители и ще го стори и за вас.*

Службата, която извършваме

Четвърто, еталонът на службата. Светиите от последните дни “вярваме в Бога, Вечния Отец, в Сина Му Исус Христос, и в Светия Дух...

Ние вярваме,... че Христос ще царува лично на земята и че земята ще бъде обновена и ще получи райската си слава” (Символът на вярата 1:1, 10).

Знаем повече за Божеството, отколкото умовете на хората някога са си представяли – и това, което знаем, е истина. Нещо повече, знаем целите на Божеството за тази земя и всичките й създания. Поради това, което знаем и поради това, че Господ е положил на раменете ни свещения дълг да помогнем то да се осъществи, не бива да сме небрежни относно членството ни в Църквата.

Някои се блазнят да бъдат по-малко отдадени поради страх да не изглеждат прекалено религиозни. Те виждат “Църквата като институция, а не като царство”¹⁷. “О, младежи със знатно първородство”¹⁸, превърнете делото на Църквата и на царството Божие в център на своя живот. Когато сте призовани да служите, казвайте “Да” и давайте най-доброто от себе си. Чуйте следното указание, дадено от Господ: “Затова, не търсете нещата от този свят, но първо търсете да изградите Божието царство и да установите Неговата праведност; и всичко това ще ви се прибави” (П.Дж.С., Матей 6:38).

Точно след 4 дни, на 9 ноември ще станат 150 г., откакто злочестият керван пионери с ръчни колички на Уили се довял с мъка в Солт Лейк Вали. Те преминали през много мъка и смърт. Бурите и изтощението взели своята дан – а спасителите спасили мнозина други.

Левий Савидж бил сред онези, които пристигнали в онзи ден. Историята записала неговите пълни с вяра упорити усилия да спаси светиите и да ги доведе на сигурно място в долината. Но благородната му служба не започнала в снежните равнини на Уайоминг. Това просто била поредната, вероятно увенчаваща глава на един живот, посветен на служба.

Левий бил кръстен през юни 1846 г. на 26 г. В отговор на призива на пророка да заминат на Запад, той отбелязва, “ние се приготвихме толкова добре, колкото можехме, за дългото пътуване в чуждата и напълно непозната нам земя... Казахме сбогом на старата си ферма... и поехме на запад, без да знаем крайния пункт на пътуването, очаквайки само да го намерим някъде из западната пустош на Скалистите планини”¹⁹.

На 16 юли 1846 г. той заедно с много други достойни мъже, отново откликвайки на призива на пророка, се записал в мормонския батальон и изминал приблизително 3 200 км. от Каунсъл Блъфс, Айова, до Сан Диего, Калифорния, и после до Лос Анджелис. Там те били освободени от военна служба. Макар да не знаели нищо за това къде са семействата и домовете им, те поели към Солт Лейк Вали. Пътят, който Левий Савидж изминал, са още 2 100 км. по каменист и неприветлив терен, но накрая той пристигнал в Солт Лейк Вали.

Там Левий заселвал, борел се със скакалци, оженил се, имал син и погребал жена си няколко месеца след неговото раждане. Десет месеца след смъртта на жена му, на октомврийската конференция през 1852 г., той и няколко други братя били призовани от пророка да открият евангелска мисия в Сиам (днес Тайланд).

Този път те пътували с впряг и фургон обратно до калифорнийското крайбрежие и Тихия океан. После отплували от Сан Франциско през Калкута на своята мисия в Сиам. Записките в дневника на Левий от 29 януари 1853 г. ни позволяват да надникнем в сърцата на тези ранни мисионери. Той пише:

“Нашият внушителен кораб, тласкан от лек бриз, пое курс през развълнуваните дълбини към местоназначението си, оставяйки зад нас многообичната ни земя... Всеки потърси свое място за размишление и там мислеше за удобствата на дома, за любимата си жена и деца или за приятелите си... Но сега той бе призован да ги напусне заради далечни земи по света, и защо? За трупане на злато и сребро или за да си осигури почестите, пищността и блясъка на този свят? *Не, наистина не! Но в подчинение на Господните заповеди да отнесе посланието на истината и... спасението на невежите и суеверни народи.* Скоро след това всеки се оттегли в своята койка за почивка. Но буден или спящ, умът му продължаваше да се скита из реалностите на миналото и възможностите на бъдещето”²⁰.

След мисията си Левий отплувал за дома през Бостън, Масачузетс, минал през родното си място в Грийнфийлд, Охайо, и пристигайки там, пише, “Аз обиколих света”²¹. Той се присъединил към кербана ръчни колички на Уили в Айова Сити, Айова, което било начало на една сага с вечно значение за него, семейството му и цялата Църква. Делата му в тази епопея увенчали един живот на саможертва и служба. За тези пионери *еталонът сочи: Тяхната вяра и дела били маяк в един невярващ свят, а тяхната служба пример, който да следва всеки от нас.*

Развълнувани сме от думите на свещенослужителя Фредерик У. Фабер:

*Вяра на нашите бащи, още жива
Въпреки зандан, огън и меч,
О, как бият бързо с радост сърцата ни
Всеки път когато чуят това славно слово.*

*Вяра на нашите бащи, ще се борим
Да спечелим всички народи за теб,
И чрез истината, идеца от Бог,
Човечеството да бъде наистина свободно.*

*Вяра на нашите бащи, ще обичаме
И приятел, и враг в нашите спорове,
И ще те проповядваме, любовта знае как,
Чрез добри думи и праведен живот.*

*Вяра на нашите бащи, свята вяра,
Ще ти бъдем верни до смърт!”²²*

Давам ви своето свидетелство, братя и сестри – Бог е в Своите небеса, Неговите име е Елохим и Той познава всички Свои чеда, без значение отгде произлизат или къде обитават. Исус, Светият Израилев, е Негов Възлюбен Син, Изкупител на цялото човечество. Джозеф Смит, едно младо момче, бил призован от гласа на Бог и Неговия Син като пророк, и чрез това призование на земята били възстановени истинската Църква и царството Божие. Колко сме благословени ние да знаем тези неща, а вие, мои скъпи братя и сестри, вие стоите на един исторически кръстопът. Дошли сте от царствата на славата. Ваша е изключителната привилегия да сте предани на вярата, да продължавате напред в добри дела. Вършете казаното от пророците. Миналите поколения го очакват; сегашните поколения са спасени от него; бъдещите поколения зависят от това и Светият Дух ще ви води във всяка стъпка по пътя ви.

В името на Исус Христос, амин.

БЕЛЕЖКИ

1. “За пророка ни славим Те, о, Боже”, *Химни и детски песни*, стр. 36.
2. В доклад на конференцията, септ.–окт. 2006 г., стр. 87; или *Лиахона*, ноем. 2006 г., стр. 82, курсив добавен.
3. *Random House Webster’s Unabridged Dictionary*, 2-ро изд., 2001 г., “secular,” 1731.
4. Александър Поуп, *An Essay on Man*, послание 2, ред 220.
5. *Book of Mormon Reference Companion*, изд. Dennis L. Largey, 2003 г., стр. 582.
6. Вж. “How to Think About Secularism”, *First Things*, юни/юли 1996 г., стр. 27, 30, www.firstthings.com/ftissues/ft9606/articles/rannenberg.html.
7. Бойд К. Пакър, General Authority training meeting, окт. 2006 г.; вж. Уилям Шекспир, *Бурята*, изд. W. J. Craig, Oxford Shakespeare, 1924 г., действие 2, сцена 1, стих 261.
8. В доклад на конференцията, апр. 1991 г., стр. 74; или *Ensign*, май 1991 г., стр. 54.
9. В доклад на конференцията, септ.–окт. 2006 г., стр. 90; или *Лиахона*, ноем. 2006 г., стр. 85.
10. Джозеф Смит, избр., *Lectures on Faith*, 1985 г., стр. 5, 8.
11. *Random House Webster’s Unabridged Dictionary*, “benchmark,” 193.
12. В доклад на конференцията, септ.–окт. 2006 г., стр. 66; или *Лиахона*, ноем. 2006 г., стр. 60.
13. Вж. Бойд К. Пакър, *Memorable Stories and Parables of Boyd K. Packer*, 1997 г., стр. 4–6.
14. “Смело, светии”, *Химни и детски песни*, стр. 2.
15. “Carry On”, *Hymns*, № 255.
16. “Семейството: прокламация към света”, *Лиахона*, окт. 2004 г., стр. 49.
17. Нийл А. Максуел, в доклад на конференцията, окт. 1992, стр. 89; или *Ensign*, ноем. 1992 г., стр. 66.
18. “Carry On”, *Hymns*, № 255.
19. В *Levi Savage Jr. Journal*, избр. Lynn M. Hilton, 1966 г., xii.
20. В *Levi Savage Jr. Journal*, стр. 5; курсив добавен.
21. В *Levi Savage Jr. Journal*, стр. 59.
22. “Faith of Our Fathers”, *Hymns*, no. 84.